

Plenum

Torsdag 31.3.2022 kl. 16.00—17.56

2.3. Muntlig fråga om att lösa den akuta krisen i hälsovården (Sari Tanus kd)

Muntligt spörsmål MFT 60/2022 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Antti Rinne: Nästa fråga, ledamot Tanus, varsågod.

Debatt

16.47 **Sari Tanus kd:** Arvoisa puhemies! Suomen terveydenhuollossa on akuutti kriisi. Se ei näy täällä salissa, mutta hoitajat tekevät työtään kriisin keskellä joka päivä. Monet hoitajat uupuvat täydellisesti, ja moni hoitaja lopettaa työnsä. Potilasturvallisuus vaarantuu. Juuri tänään kuulumme tämän talon henkilökuntaan kuuluvan syöpäpotilaan leikkauksen siirtymisestä hoitajapulan vuoksi. Päivystyksessä potilaat jonottavat tuntikausia jopa päästäkseen akuuttiin hoitoon. Hallitus leikkaa Kela-korvauksista, kun niitä tulisi päinvastoin korottaa, ja nyt edessä on lisäksi lakko, joka osaltaan vaikeuttaa tilannetta.

Kriisissä tarvitaan nopeita ja poikkeuksellisia ratkaisuja, ja oletankin, että asia on riihessä hallituksen pöydällä. Kysyisinkin nyt asianomaiselta ministeriltä: mitä konkreettisia, vaikuttavia ja nopeita toimia hallitus tekee akuutin hoitokriisin ratkaisemiseksi ja hoitojonojen nopeaksi purkamiseksi? [Ben Zyskowicz: Leikkaa Kela-korvauksia!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Lindén, olkaa hyvä.

16.48 **Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herro puhemies! Kela-korvauksilla, niillä nykyisillä, tätä ei todellakaan voida ratkaista, koska ne ovat noin 14 euroa per lääkärikäynti tai 20 euroa per hammaslääkärikäynti. [Juha Mäenpään välihuuto]

Sen sijaan me tarvitsemme nopeasti hoitotakuun tiukentamista. Kun hoitotakuu vuonna 2004 säädettiin ja tuli voimaan 1.3.2005, se painottui hyvin voimakkaasti erikoissairaanhoidon. Tällä hetkellä meillä on nimenomaan ongelma perusterveydenhuollossa. Siksi meidän on tiukennettava sitä hoitotakuuta siellä perusterveydenhuollossa. Tästä oleva lakiesitys on aika pitkälti valmisteltu. Se vaatii vielä viimeisiä säätöjä ja sen rahoituksen arviointia, ja tämä asia tulee olemaan tässä riihessä esillä, ja toivon mukaan voimme sen tässä saada mahdollisimman nopeasti käsittelyyn.

Tässä aikaisemmin viitattiin myös tähän lakkotilanteeseen. Aivan samalla tavalla kuin edustaja Risikko sisällytti muuhun kysymykseen minulle viestin, toteaisin, että ihan samasta laista kuin vuonna 2007 ei ole kysymys, koska silloin oli etukäteen tiedossa se tilanne. [Puhemies koputtaa] Nyt me joudumme odottamaan, mikä on huomenna ja ylihuomenna todellinen tilanne, ja sen takia lainsäädännön pitää olla kunnollista.

Punkt i protokollet PR 34/2022 rd

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tähän kysymykseen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Tanus, olkaa hyvä.

16.50 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille vastauksesta. Meillä todella on pitkät hoitojonot, ja koronakriisi on aiheuttanut siihen lisää haasteita. Ministeri esitti meille jonkun tai joitakin keinoja, mutta kysyisin edelleenkin: Mitä nopeita vaikuttavia keinoja, toimenpiteitä hallitus tekee? Onko tämä ainut keino, mitä riihessä otetaan esille, jotta nämä pitkät ja entisestäänkin pidentyneet hoitojonot saadaan leikattua?

Aiemmin tässä maassa julkinen ja yksityinen sektori ovat tehneet hyvää yhteistyötä, ja kysyisinkin nyt esimerkiksi: miten yksityistä sairaanhoitoa aiotaan käyttää hoitojonojen purkamisessa?

Ja tuohon Kela-korvaukseen liittyen kysyisin myös: Meillä oli parlamentaarinen työryhmä monikanavarahoituksen purkamisesta, ja siinä oli yhteinen näkemys, että tällaisia leikkauksia ei tehdä. Käytimme valtavan ajan — parlamentaarinen ryhmä, eri kansanedustajat — työaikaa, ja nyt [Puhemies koputtaa] hallituksen esitykset ovat aivan muuta kuin työryhmän loppupäätelmät.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Lindén, olkaa hyvä.

16.51 **Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Erikoissairaanhoidossa tilanne on sellainen, että kun tästä akuutista kriisistä, joka nyt on huomenna alkamassa, toivon mukaan päästään kompromissiratkaisun kautta eteenpäin, niin kokemuksen mukaan erikoissairaanhoito pystyy varsin nopeasti hoitojonojaan lyhentämään. Siitä on aikaisempaa näyttöä esimerkiksi vuoden 2001 pitkän lääkärilakon jälkeen — ja myös sen ensimmäisen koronavuoden jälkeen: jo syksyllä 2020 pystyttiin hoitojonoja lyhentämään sen kevään jäljiltä.

Perusterveydenhuollon tilanne on vaativampi. Viimeisten arvioiden mukaan tarvitsimme noin 600 lääkärin ja 500 hoitajan lisätyöpanoksen. Meidän käsityksemme on se, että tässä voidaan erittäin hyvin hyödyntää yksityistä sektoria. Korostaisin nimenomaan pitkäaikaisia ostopalvelusopimuksia, en niinkään palveluseleitä, jotka yleensä ratkaisevat vain yksittäisen käynnin, vaan pitkäaikaisia sopimuksia, ja kun sen lisäksi teemme houkuttelevaksi terveyskeskuksien työpaikat, niin me saamme tämän asian kyllä järjestykseen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

16.52 **Arja Juvonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomalainen hoitaja ei enää tänä päivänä tee työtä kutsumuksesta. Suomalaisilla hoitajilla on tunne, että heitä ei tänä päivänä arvosteta, sillä palkka on arvostuksen mittari. Olemme lakon kynnyksellä juuri siitä syystä, että suomalaiset hoitajat kokevat, että he eivät saaneet arvostusta esimerkiksi koronakriisin keskellä. Missä viipyy — ja viipyi — koronaliisa suomalaiselle hoitajalle? Muualla Euroopassa kyllä arvostettiin hoitajia ja he saivat lisänsä.

Arvoisa ministeri, mainitsitte hoitotakuun yhtenä ratkaisuna poistamaan hoitojonoja ja parantamaan tämän akuutin kriisin. Te parannatte tilannetta sanalla ja paperilla. Ei se, että tuotte hoitotakuun, tuo lisää hoitavia käsiä. Aluevaaleissa monet päättäjät kertoivat, että

Punkt i protokollet PR 34/2022 rd

hoitajat ovat palkkansa ansainneet. Olisi hienoa, että ottaisimme sen kannan, että — ihan oikeasti — arvostamalla hoitajaa ja antamalla hänelle kunnan palkan [Puhemies koputtaa] me saamme heitä lisää. Mitä teette, hyvä hallitus? [Mika Niikko: Sanoista tekoihin! — Jussi Halla-aho: Taisi olla pelkkää vaalipopulismia!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Lindén, olkaa hyvä.

16.53 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tasavallan presidentti Sauli Niinistö muistaakseni 17. marraskuuta siteerasi tunnettua Winston Churchillin sanontaa: ”Harvoin niin moni on kiitollisuudenvelassa niin harvoille.” Hän tarkoitti nimenomaan sitä kiitollisuudenvelkaa, mitä meillä on hoitohenkilöstölle tämän koronakriisin jälkeen. [Jussi Halla-ahon välihuuto]

Tämä on työmarkkinakysymys. Toivon täydestä sydämeistäni, että se pystytään ratkaisemaan mahdollisimman nopeasti ja sellaisella tavalla, että se on kohtuullinen ja tyydyttävä hoitohenkilöstölle ja kohtuullinen ja tyydyttävä veronmaksajille ja meille päättäjille, jotka kuitenkin olemme vastuussa näiden palveluiden järjestämisestä. [Sari Sarkomaan välihuuto]

Katsoin juuri — niin kuin muistaakseni vanhoja asioita — että vuonna 2001 pitkän lääkärilakon ollessa jo aika lopullaan pääministeri Lipponen totesi 2.7. lakon kestänyä jo viisi kuukautta: ”Se on sovittelijan käsissä, se ei ole hallituksen käsissä.” Eli tämä on kuitenkin työmarkkinakysymys, [Puhemies koputtaa] joka ennen kaikkea ratkaistaan siellä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja vielä edustaja Holopainen, Mari, olkaa hyvä.

16.54 Mari Holopainen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt ollaan siinä tilanteessa, jossa hoitajat ovat mahdollisesti ja todennäköisesti jäämässä lakkoon, ja syynä on toki se, että naisvaltaisten alojen rakenteellisia palkkaeroja ei ole ajoissa korjattu. Saamme jatkuvasti viestiä siitä, että myöskin esimerkiksi syöpäleikkauksia jouduttaisiin siirtämään. Olisin vielä kysynyt ministeriltä, miten me pystymme nyt välttämään sen, että ihmiset eivät hoitoa saa. Miten me voimme ratkaista tämän tilanteen mahdollisimman hyvin? Onko hallitus tuomassa siihen joitain keinoja?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Lindén, olkaa hyvä.

16.55 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jos ja kun huomenna kello kuusi tämä työtaistelu alkaa, joka kattaa kuusi suurinta sairaanhoitopiiriä, ja ymmärtääkseni 25 000 hoitohenkilöstöön kuuluvaa henkilöä menee lakkoon, se on erittäin järjestyttävä tapahtuma meidän sairaaloille varsinkin tämän pitkään jatkuneen koronakriisin jälkeen. Valitettavaa on, että Suomessa aika ajoitin tällaiseen tilanteeseen joudutaan. Se varmasti kertoo siitä, että ei olla riittävän ajoissa osattu osoittaa arvostusta sillä tavalla, mitä siellä työn ääressä todella kaivataan. Olen tästä huolissani ja vetoan edelleen tässä molempiin osapuoliin, että saataisiin asiat nopeasti järjestettyä. [Jussi Halla-ahon välihuuto]

Yleensä lako iskee niin sanotusti kiireettömään hoitoon. Hoitojonot pitenevät. Jos vaikkapa tekoniivelleikkaukseen pääsee nyt kolmessa kuukaudessa, se voi pidentyä kuu-

Punkt i protokollet PR 34/2022 rd

teen seitsemään kuukauteen. Suurin huoli liittyy nyt siihen, että annettaisiin riittävästi suojelutyövoimaa kiireellisen hoidon hoitamiseen. Jos tämä on uhattuna, silloin me joudumme hallituksena puuttumaan asiaan potilasturvallisuuslailla.

Frågan slutbehandlad.